

मायादेवी गाउँपालिकाको २०७८/७९ को बजेट

आय-व्ययको सार्वजनिक र जानकारी बक्तव्य

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

कम्हरिया, रुपन्देही लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल ९ अषाढ २०७८

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु

कोभिड-१९ महामारीले सिर्जना गरेको हाम्रो जिवनकालकै सर्बाधिक चुनौतीपुर्ण परिस्थितीको सामना गर्दै गाउँपालिकाबासीको जिवन रक्षा गर्न र मायादेवीको सन्तुलित विकास गर्न सकिन्छ भन्ने दृढ विश्वासका साथ म आर्थिक बर्ष २०७८/८९ को आय-ब्ययको विवरण सार्वजनिक गर्न उपस्थिती भएको छुँ ।

सन् २०२० को प्रारम्भमा देखापरेको कोभिड-१९ महामारीले हाम्रो विकास र समृद्धिको यात्रालाई गम्भीर रूपमा प्रभावित गरेकोछ। कोभिड महामारी र सोको रोकथाम र नियन्त्रण गर्न बाध्यतावश अवलम्बन गरिएका क्रियाकलापले गर्दा धेरै नेपाली गाउँपालिकाबासीको काम र रोजगारी गुमेको छ। संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि गरिएको अथक प्रयासका बावजुद ठूलो संख्यामा गाउँपालिकाबासीहरूले ज्यान गुमाउनु परेकोछ । यस महामारीबाट मृत्यूवरण गर्नुहुने गाउँपालिकाबासीहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। मृतकका परिवारजनमा समवेदना व्यक्त गर्दछु। संक्रमित बिरामीको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु।

१. नेपालको संविधानले संस्थागत गरेको संघीय प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय सरकारको रूपमा मायादेवी गाउँपालिका, रुपन्देहीको आ.ब.२०७८/०७९ को लागि आय ब्यय विवरण सहितको बजेट यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउंदा गौरवान्वित भएको छु ।

२. स्थानीय तह सम्म अधिकार पुऱ्याउने गरी विभिन्न समयमा संघर्ष गर्दै लोकतान्त्रिक गणतन्त्र एवं स्वतन्त्रताको लागि विभिन्न आन्दोलनका क्रममा जीवन आहुति दिनुहुने शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली ब्यक्त गर्दछु ।

३. कोभिड-१९, नामको कोरोना भाइरसबाट सिर्जित विश्वब्यापी महामारी रोकथाम र नियन्त्रणका लागि अपनाईने स्वस्थ्य सुरक्षा तथा औषधी उपचारको लागि बजेट ब्यवस्थापन गर्दै यो महामारी बिरुद्ध केन्द्रित रहि बजेट ब्यवस्थापन गरिएको छ । अबको हाम्रो शत्रु भनेकै भोक, रोग, गरिवी, पछ्यौटेपन अशिक्षा, अन्धविश्वास नै हो । त्यसलाई चिदैँ समुन्नत र समृद्ध मायादेवी गाउँपालिका बनाउन हामी जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरू सक्षम हुनेछौँ किनकी हामीहरु भाग्यशाली छौँ बुद्धको ममतामयी आमाको नामबाट नामाकरण भएको मायादेवी गाउँपालिका निवासी हौँ । हामी शान्ति प्रेमी रही जनताको सेवा गर्ने अवसर पाएका छौँ । अतः एकताका साथ अगाडि बढ्दै खुसी र सुखी मायादेवी निर्माणमा जुट्नु आजको आवश्यक्ता हो ।

४.बार्षिक बजेट मायादेवी गाउँपालिकाले अबलम्बन गरेको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने महत्वपूर्ण औजार हो ।

५.जनचाहना छिटो र एकैपटक धेरै विकास भैदोस् भन्ने हुन्छ ।तर साधन,स्रोतको सिमितताले असिमित आवश्यकता एकैपटक पुरा गर्न सम्भव हुदैन तसर्थ योजनाहरूको प्राथमिकिकरण गर्दै एकिकृत योजना अनुसरण गरि सबै बर्ग ,क्षेत्र समेट्ने गरी सन्तुलित विकास गर्दै जाने गरी बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

६. वस्ति तथा वडा तहबाट प्राप्त योजनाहरू, निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूका सुझाव, बुद्धिजीवी समाजसेवीहरूका सुझाव, राजनीतिक दलहरूका सुझाव, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले अबलम्बन गरेका परिलक्ष्य लगायतको आधारमा बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

७. विकासका लागि प्रचुर संभावना भएको यस मायादेवी गाउँपालिकामा विकासको संवाहकको प्रमुख स्रोत उर्वर भूमि र उर्जाशिल नागरिक नै हुन । यहाँ चुनौतिहरू पनि धेरै छन् । चुनौतिलाइ अवसरमा बदल्दै अगाडि बढेर मात्र लक्ष्यमा पुग्न सकिने हुदा चुनौतिहरूलाइ सामना गर्नु नै हामी सबै जनप्रतिनिधिहरूको कर्तव्य हो ।

मायादेवी गाउँपालिकाका चुनौति तथा समस्याहरू

- तिनाउ र दानव नदीको कटान तथा डुवान समस्या ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, पेशा ब्यवसाय तथा बेरोजगारी समस्या ।
- फोहरमैला ब्यवस्थापनको समस्या ।
- गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास गर्ने समस्या ।
- सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण गर्ने समस्या ।
- सिमित साधन स्रोतबाट जनताका अपेक्षा तथा आवश्यकता पुरा गर्नु पर्ने ।
- ठुला उद्योग, कलकारखाना लगायतका प्रतिष्ठानहरुबाट ब्यवसाय कर उठाउन नसकिएको ।

मायादेवी गाउपालिकाका सम्भावना तथा अवसरहरु

- तिनाउ र दानव नदीको तटबन्ध गरी करिडोरको रूपमा विकास गरी आकर्षक बनाउने र यी नदीहरुबाट सिचाइ सुविधा लिइ कृषिलाइ ब्यवसायिकरण र बजारीकरण गरी आयआर्जन बढाउन सकिने ।
- शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको विकास गरी चेतना बृद्धि तथा रोजगारीका अवसर बढाउन सकिने ।
- समाजको सहभागिता र सकृयतामा फोहर मैलाको समुचित व्यवस्थापन गरी पूर्ण सरसफाइ युक्त गाउँपालिका बनाउन सकिने ।

- मापदण्ड बनाइ प्रभावकारी अनुगमन तथा जनताको सार्थक सहभागिताबाट दिगो भरपर्दो र गुणस्तरीय विकास गर्न सकिने ।
- जनप्रतिनिधिहरूको सकृयता र जनताको सार्थक सहभागितामा सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण गरी सदुपयोग गर्न सकिने ।
- करका दायरा फराकिलो बनाउदै दरलाइ समसामयिक बनाएर आन्तरिक आय बृद्धि गरी क्रमश आत्म निर्भर तर्फ जान सकिने ।
- निर्माणाधिन गौतमबुद्ध अन्तराष्ट्रिय विमानस्थल संचालन संगै उद्योग,वाणिज्य तथा पर्यटनको क्षेत्रमा टेवा पुग्ने ।

द. मायादेवी गाउँपालिकाको बजेटमा दीर्घकालिन सोच सहित निम्न उद्देश्यहरू रहेका छन् ।

➤ दीर्घकालिन सोच:

कृषि, उद्योग, व्यापार र पर्यटन क्षेत्रबाट आर्थिक बृद्धि हासिल गर्दै विकासका सबै पुर्वाधार निर्माण गरी समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

उद्देश्यहरू

- ब्यवसायिक कृषि पेशा अबलम्बन गर्दै नागरिकलाइ आत्म निर्भर तर्फ उन्मुख बनाउने ।
- गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिने,स्वास्थ्य सेवालाइ प्रभावकारी बनाउदै लैजाने ।

- भौतिक पूर्वाधार विकासमा प्राथमिकता दिदै गुणस्तीय विकास निर्माणमा जोड दिने । सडक यातायातलाइ प्राथमिकताका आधारमा स्तर उन्नती (पक्की) गरिदै लैजाने ।
- खेलकुदको विकासमा जोड दिने ।
- विपत ब्यवस्थापनलाइ प्रभावकारी बनाउने साथै वातावरण संरक्षण र स्वच्छ खानेपानी ,सरसफाइलाई प्रभावकारी बनाउने ।
- जेष्ठ नागरिक सम्मान साथै लक्षित बर्गको सशक्तिकरणमा जोड दिने ।
- संस्थागत विकास र सुशासन प्रबर्द्धन गर्ने ।
- समावेशी र सन्तुलित विकास प्रबर्द्धन गर्ने ।
- राजस्वका दायराहरू फराकिलो बनाउने ।

९. गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार नै समृद्धिको आधार हुनाले पूर्वाधार विकासका क्षेत्रहरू सडक संजालको विस्तार टोल वस्ती सम्म गर्न बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ । गाउँपालिका स्तरीय योजना तथा वडाको वजेट सिलिङ गरि १ करोड ५० लाख बिनियोजन गरिएको छ । कोभिड-१९ को कारण भेला तथा सभा लगायत कार्यक्रम आयोजना गर्न गाह्रो हुने भएकोले विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त र वडा समितिहरूको सिफारिसहरूबाट माग भै आएका योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।

गाउँकार्यपालिकाको प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

प्रत्येक वडा अन्तरगतका प्राथमिकतामा परेका र अधुरा योजना तथा कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्नको लागि बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।

स्वास्थ्य र शिक्षामा विशेष बजेटको व्यवस्था गरेको छु । कृषि, पशु लगायत अन्य क्षेत्रमा पनि बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।

१०. हालै मात्र विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोभिड-१९को दोस्रो लहरबाट बाट बच्न एंवम रोकथामको लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ । स्वास्थ्य क्षेत्रमा बिगतका वर्षहरूको तुलना अधिक बजेटको व्यवस्थापन गरिएको छ । कृषि क्षेत्रको ब्यवसायिकरण गर्दै लैजान कृषि पशुपालन क्षेत्रमा बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

११. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, सामाजिक समावेशीकरण अन्तरगत लक्षित समुदायको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

१२. फोहोर व्यवस्थापनको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ । विपद् व्यवस्थापन कोषलाइ निरन्तरता दिएको छ । बारूण यन्त्र स्थानीय तहहरूको समन्वय र साझेदारीमा संचालन गर्न बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

❖ १३. मायादेवी गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहको कार्यचाप मध्यनजर गर्दै अतिरिक्त समयमा समेत सेवालार्ई चुस्त र दुरुस्त बनाई राख्न रास्ट्रसेवक कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च पार्नका लागि प्रोत्साहन स्वरुप यस गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुलाई सुरु तलव स्केलको २५ प्रतिशत र यस कार्यपालिकाको कार्यालयबाट करार सेवामा नियुक्त भइ कार्यरत रहेका करारका कर्मचारीहरु लाइ २० प्रतिशत प्रोत्साहन भत्ता को व्यवस्था मिलाएको छु साथै स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि उचित जोखिम भत्ताको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।

❖ १३ क नेपाल सरकारले आर्थिक बर्ष २०७८/७९ को बजेट बक्तब्यमा घोषणा गरे अनुरुप म आफुले यस मायादेवी गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विद्यालयमा कार्यरत बालविकास शिक्षक, कर्मचारी ,निजि शिक्षक को न्यायोचित तलव बृद्धि गर्न आवश्यक बजेटको विनियोजन गरेको छु ।

१४. सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गर्न बजेट ब्यवस्था गरिएको छ ।

१५. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त हुने समपुरक अनुदानमा साझेदारी गर्न बजेट ब्यवस्थापन गरिएको छ ।

१६. यस सम्मानित सभामा पेश भइ सभाले पारित गरेको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहयोग पुग्ने गरी बजेट ब्यवस्थापन गरिएको छ ।

१७. यस गाउँपालिकाले चालु आ.ब.मा आम्दानी रु.५५,५६,०८,१९४ (पचपन्न करोड छपन्न लाख आठ हजार एक सय चौरानब्बे) मध्ये पुँजीगत खर्च

रु.१९,१२,७२,४५४ (उन्नाइस करोड बाह्र लाख बहत्तर लाख चार सय चौवन्न) र चालु खर्च २१,२२,५६,७७७ (एक्काइस करोड बाइस लाख छपन्न हजार सात सय सतहत्तर) गरी जम्मा रु. ४०,३५,२९,२३१ (चालिस करोड पैतिस लाख उनन्तिस हजार दुइ सय एकतिस) खर्च भएको छ । अधिकतम योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका र कतिपय भुक्तानीको चरणमा रहेका छन् ।

१८. गाउँपालिकाको आ.ब.२०७८/०७९ को अनुमानित बजेट रु ६३,८७,४४,००० (त्रिसठी करोड सतासि लाख चवालिस हजार) रहेको छ ।

१९. गाउँपालिकाको आ.ब.२०७७/०७८ को बजेटको स्रोत देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क. संघीय सरकारबाट प्राप्त रु.४५,०१,१५,००० (पैतालिस करोड एक लाख पन्ध्र हजार)

ख. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रु.२,९५,४४,००० (दुइ करोड पन्चानब्बे लाख चवालिस हजार)

ग. बैंक मौजदात रु. ९,४८,००,००० (नौ करोड अडचालिस लाख)

घ. आन्तरिक आय रु ६,५०,१९,००० (छ करोड पचास लाख उन्नाइस हजार
)

ड.

गरी जम्मा रु.६३,८७,४४,००० (त्रिसठ्ठी करोड सतासि लाख चवालिस हजार
) अनुमान गरिएको छ ।

२०. खर्च अनुमान तर्फ पुँजीगत तर्फ रु ३८,३२,४६,४०० (अड्तीस करोड
बत्तिस लाख छयालिस हजार चार सय) र चालु खर्च तर्फ
रु.२५,५४,९७,६००(पच्चिस करोड चौवन्न लाख सन्तानब्बे हजार छ सय)
अनुमान गरिएको छ ।

२१. बजेट बाँडफाँड देहायका विषयगत क्षेत्रहरूमा गरिएको छ ।

(क) आर्थिक विकास (ख) सामाजिक विकास

(ग) पूर्वाधार विकास (घ) विपत व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण (ङ)
सुशासन तथा संस्थागत विकास

२२. मायादेवी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका सिमेन्ट फ्याक्ट्री, ईट्टा
उद्योग, रड/फलाम उद्योग लगायतका अन्य ठुला उद्योगहरूले व्यवसाय वा
सेवामा पुँजीगत लगानी, उत्पादन, निर्यात र आर्थिक कारोबारको आधारमा
आपसी समझदारीमा बार्षिक व्यवसाय कर लगाईनेछ र राजस्वका दायराहरू

(क्षेत्रहरू) खोज्दै फराकिलो बनाएर आन्तरिक आम्दानी बढाउदै लैजान पहल गरिनेछ ।

२३. योजना र कार्यक्रम तथा आय ब्ययको विस्तृत विवरण विनियोजन विधेयकमा समावेश गरिएको छ ।

२४. राजस्व तथा करका दरहरूको विस्तृत विवरण आर्थिक ऐनमा समावेश गरिएको छ ।

२५. बजेटमा व्यवस्था गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरू उद्देश्य अनुरूप कार्यान्वयन गरी खुसी र सुखी मायादेवी बनाउन हाम्रा सम्पूर्ण सभाका सदस्यहरू लाग्नु हुनेछ । यसमा राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरू सदा झै खटिनु हुनेछ भन्ने अपेक्षा सहित आम मायादेवी गाउँपालिका निवासी नागरिकहरू, राजनीतिक दल, बुद्धिजीवी समाज सेवीहरूबाट सहयोगको अपेक्षा राख्दछु ।

२६. हालको यो विनियोजित बजेट COVID-19 Responsive Budget भएकोले अगामी दिनहरूमा यो महामारी बढ्दै गएमा लचिलो किसिमले बजेटको शिर्षक हेरफेर/संसोधन गर्न सकिनेछ ।

२७. अन्त्यमा यस गाउँपालिकाले दिर्घकालिन सोच, उद्देश्य, प्राथमिकताका साथ अघि सारेको वार्षिक बजेटको कार्यान्वयनबाट यस गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउन योगदान पुर्याउने कुरामा विश्वास राख्दै वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्न

सहयोग पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण सभाका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारीहरू, राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारीहरू, स्रोत अनुमान तथा बजेट कार्यक्रम तर्जुमा समिति विविध समितिका पदाधिकारीहरू, बुद्धिजिवि, समाजसेवी, शिक्षक, प्राध्यापक, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू लगायत सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिदै बजेट तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन गरी यस गाउँपालिकालाई सुखी र समृद्ध मायादेवी बनाउन सबैको साथ, सहयोग र सहकार्यको आशा र विश्वासका साथ विदा माग्दछु ।

२०७८/०३/०९

धन्यवाद, जय मायादेवी ।